

Főoldal>Bíróági eljárások>Polgári ügyek>Melyik ország bírósága rendelkezik joghatósággal?
Melyik ország bírósága rendelkezik joghatósággal?

Franciaország

1 Rendes polgári bírósághoz vagy különös hatáskörű bírósághoz (például munkaügyi bírósághoz) kell-e fordulnom?

A francia jogrendszerben két típusú bíróság működik párhuzamosan: közigazgatási és rendes bíróság.

Mindkét kategória háromszintű.

Az első kategórián belül az ítélező rendes bíróságok, a közigazgatási bíróságok (*tribunaux administratifs*), illetve a különös hatáskörű közigazgatási bíróságok. Ezekkel a határozatokkal szemben a közigazgatási fellebbviteli bíróságokhoz (*cours administratives d'appel*) lehet fordulni. Végül, ezen ítéletek felülvizsgálatára az Államtanács (*Conseil d'Etat*) jogosult.

A második kategóriában az első fokon ítélező bíróságok az általános hatáskörű elsőfokú bíróságok (*tribunaux de grande instance*), valamint olyan bíróságok, amelyek hatáskörét jogszabály állapította meg. E határozatokkal szemben a fellebbviteli bíróságokhoz (*cours d'appel*) lehet fellebbezni, amelyek több (polgári [*civile*], szociális [*sociale*], kereskedelmi [*commerciale*], valamint büntető [*criminelle*]) tanácsból állnak. A fellebbviteli bíróságok ítéleteivel szemben a Semmítőszékhez (*Cour de cassation*) lehet fordulni (amely bíróság a fellebbviteli bíróságokéval megegyező szerkezetű tanácsokból áll).

A bíróságok kategóriái a következőképpen alakulnak:

Közigazgatási bíróságok:

Államtanács (1)

Közigazgatási fellebbviteli bíróságok (8)

Közigazgatási bíróságok (42)

Rendes bíróságok:

Semmítőszék (1)

Fellebbviteli bíróságok (36)

Legfőbb fellebbviteli bíróság (*Tribunal supérieur d'appel*) (1)

Általános hatáskörű elsőfokú bíróságok (164) [amelyből 16 rendelkezik kereskedelmi hatáskörrel]

Elsőfokú bíróságok (*Tribunaux de première instance*) (4) [amelyből 2 rendelkezik kereskedelmi hatáskörrel]

Fiatalkorúak bíróságai (*Tribunaux pour enfants*) (155)

Szociális ügyek bíróságai (*Tribunaux des affaires de sécurité sociale*) (114)

Különös hatáskörű elsőfokú bíróságok (*Tribunaux d'instance*) (307)

Munkaügyi bíróságok (*Conseils de prud'hommes*) (210)

Munkaügyi bíróságok (*Tribunaux du travail*) (6)

Kereskedelmi bíróságok (*Tribunaux de commerce*) (134)

A rendes bíróságok jellemzői:

A különös hatáskörű elsőfokú bíróság bírái a legáltalánosabb ügyeket bírálják el. Főszabály szerint ők járnak el a 10 000 EUR értékig terjedő ügyekben.

Emellett hatáskörrel rendelkeznek egyes meghatározott jogviták (kifizetetlen bérleti díj, jövedelem zár alá vétele, munkahelyi választások, fogyasztói ügyekben való hitel) tekintetében.

A kereskedelmi bíróságok a kereskedők, hitelintézetek vagy az ilyen típusú gazdasági társaságok közötti jogviták, a kereskedelmi társaságokra vonatkozó jogviták, valamint bármely kereskedelmi ügyletekre és a kereskedelmi társaságok pénzügyi nehézségeire (felszámolás és csődgondnokság, stb.) vonatkozó jogviták tekintetében illetékesek.

A mezőgazdasági földterületek bíróságai (*tribunaux paritaires des baux ruraux*) a mezőgazdasági földterületek bérlői és bérbeadói közötti jogviták (bérmezőgazdasági termelés, részes bérlet, stb.) tekintetében illetékesek.

A munkaügyi bíróságok járnak el a munkavállalók és a munkáltatók közötti, munkaszerződésre vonatkozó polgári magánjogi jogviták esetén.

A rendeletben meghatározott, 2019. január 1-jénél nem későbbi időpontig a szociális ügyek bíróságai (*tribunaux des affaires de sécurité sociale*) illetékesek azokban a jogvitákban, amelyekre a társadalombiztosítási és mezőgazdasági kölcsönös biztosítási jogszabályok és szabályozások alkalmazandók; a rendeletben meghatározott, 2019. január 1-jénél nem későbbi időpontot követően e jogviták tekintetében az erre a célra kijelölt általános hatáskörű elsőfokú bíróságok járnak el,

A rendeletben meghatározott, 2019. január 1-jénél nem későbbi időpontig a cselekvőképtelenségre vonatkozó jogviták bíróságai (*tribunaux du contentieux de l'incapacité*) tárgyalják a fogyatékosokra, részleges fogyatékosokra, tartós fogyatékosokra és keresőkép telenségre vonatkozó jogvitákat; a rendeletben meghatározott, 2019. január 1-jénél nem későbbi időpontot követően e jogviták tekintetében az erre a célra kijelölt általános hatáskörű elsőfokú bíróságok járnak el,

A katonai nyugdíjügyek bíróságai tárgyalják a katonai nyugdíjakra vonatkozó jogvitákat.

2 Ha a rendes polgári bíróságok rendelkeznek hatáskörrel (azaz e bíróságok feladata az ilyen ügyek elbírálása), hogyan tudhatom meg, hogy melyik bírósághoz kell fordulnom?

2.1 Létezik-e különbségtétel alacsonyabb és magasabb fokú rendes polgári bíróságok (például körzeti bíróságok, illetve regionális bíróságok) között, és ha igen, melyik rendelkezik hatáskörrel az ügyemben?

Az általános hatáskörű elsőfokú bíróságok, a különös hatáskörű elsőfokú bíróságok és a helyi bíróságok (*juridictions de proximité*) közötti hatáskörmegosztás a fentiekben került bemutatásra. Kiemelendő, hogy a hatáskör kifejezett más bíróságra telepítésének hiányában az általános hatáskörű elsőfokú bíróságok a hatáskörrel rendelkező rendes bíróságok.

A különös hatáskörű elsőfokú bíróságok rendelkeznek hatáskörrel a 10 000 EUR-t nem meghaladó ügyek és a jogvita értékétől függetlenül az egyes meghatározott tárgyú ügyek – például fogyasztói, nagykorúak gyámságára, illetve lakásbérletre vonatkozó ügyek – tárgyalása tekintetében.

Az általános hatáskörű elsőfokú bíróságok rendelkeznek hatáskörrel minden olyan polgári jogvita tekintetében, amely nem tartozik más bíróságok hatáskörébe – különösen a családjogi ügyekben.

2.2 Területi illetékesség („A” vagy „B” város bírósága rendelkezik-e illetékességgel az ügyemben?)

2.2.1 A területi illetékességre vonatkozó főszabály

Főszabály szerint az alperes lakóhelye szerinti bíróság illetékes. E szabály célja, hogy bizonyos fokú védelmet biztosítson az alperesek számára, mivel azok könnyebben védekezhetnek az otthonukhoz közeli bíróságon.

Amennyiben az alperes természetes személy, az illetékesség e személy lakóhelye vagy tartózkodási helye szerinti bíróságot illeti meg. A jogi személyek (gazdasági társaságok, egyesületek) tekintetében az illetékességet a személy bejegyzése – főszabály szerint a bejegyzett székhelye – szerinti hely határozza meg. Egyes esetekben a központi ügyintézés ismert helye nem a bejegyzett címen található. Ilyenkor lehetőség van a központi ügyintézés helye szerinti bírósághoz fordulásra. A több fiókteleppel rendelkező nagy vállalkozások tekintetében a megkeresett bíróság bármely fióktelep szerinti bíróság lehet.

2.2.2 A főszabály alóli kivételek

2.2.2.1 Mikor választhatok az alperes lakóhelye szerinti bíróság (a főszabály alkalmazásával meghatározott bíróság) és egy másik bíróság között?

Szerződéses: a felperes keresetét az alperes lakóhelye szerinti vagy – a szerződés típusától függően – az áru leszállításának vagy a szolgáltatás elvégzésének helye szerinti bíróságon is benyújthatja.

A jogellenes cselekményért való felelősségre vonás (jogellenes károkozás) és a büntetőeljáráshoz kapcsolt polgári eljárások esetén a követeléssel az alperes lakóhelye vagy a kár elszenvedésének helye, illetve a jogellenes cselekmény helye szerinti bírósághoz kell fordulni.

Ingatlanra vonatkozó ügyekben: A felperes az ingatlan fekvése szerinti bíróságon indíthatja meg az eljárást.

A tartásra vagy a házasság költségeihez való hozzájárulásra vonatkozó ügyekben: a felperes választhat az alperes lakóhelye szerinti bíróság és a hitelező, vagyis a felperes lakóhelye szerinti bíróság között.

A fogyasztókra vonatkozó ügyekben: a fogyasztók aszerint a hely szerinti bírósághoz fordulhatnak, amelynek illetékességi területén a szerződéskötéskor vagy a jogsértő aktus bekövetkeztekor éltek.

2.2.2.2 Mikor kell az alperes lakóhelye szerinti bíróságtól (a főszabály alkalmazásával meghatározott bíróságtól) eltérő bíróságot választanom?

A tartásdíjra vagy kártérítési kifizetésekre vonatkozó jogvitákban: az a bíróság illetékes, amelynek illetékességi területén a hitelező házastárs vagy a gyermekek gondozásáért elsősorban felelős szülő lakóhelye található, akkor is, ha a gyermekek nagykorúak.

Házasság felbontása: a család lakóhelye helye szerinti bíróság illetékes. Amennyiben a házastársak külön élnek, a gyermekek lakóhelye szerinti bíróság illetékes. Amennyiben a házastársaknak nincsenek gyermekeik, az alperes lakóhelye szerinti bíróság illetékes.

Öröklés: az elhunyt személy volt lakóhelye szerinti bíróság illetékes.

Ingatlanra vonatkozó ügyek: az ingatlan fekvése szerinti bíróság illetékes.

Ingatlan bérlete: az ingatlan fekvése szerinti bíróság illetékes.

2.2.2.3 Maguk a felek kiköthetik-e olyan bíróság illetékességét, amely egyébként nem lenne illetékes?

A különös hatáskörű bíróságok kizárólagos hatáskörrel rendelkeznek és a hatáskör hiányára a bíróságnak haladéktalanul hivatkoznia kell. Az egyetlen eset, amelyben lehetséges olyan bírósághoz fordulni, amely általában nem rendelkezik hatáskörrel az, ha az általános hatáskörű elsőfokú bíróságok és a különös hatáskörű elsőfokú bíróságok között kell választani olyan ügy kapcsán, amelyekben nem rendelkeznek kizárólagos hatáskörrel.

Főszabály szerint az illetékességi szabályoknak ellentmondó valamennyi szerződéses kikötés semmis, kivéve a kereskedők között kötött szerződés, feltéve, hogy a kikötés pontosan meghatározásra kerül.

3 Ha különös hatáskörű bíróság rendelkezik hatáskörrel, hogyan állapíthatom meg, hogy melyikhez kell fordulnom?

Kereskedelmi bíróságok: főszabály szerint az alperes lakóhelye szerinti bíróság illetékes. A jogsértő cselekményért való felelősségre vonás esetén az a bíróság illetékes, amelynek illetékességi területén a jogsértő cselekmény megtörtént vagy a sérelmet elszenvedték.

A mezőgazdasági földterületek bíróságai: az ingatlan fekvése szerinti bíróság illetékes.

Munkaügyi bíróságok: a munkavállalók ahhoz a munkaügyi bírósághoz fordulhatnak, amelynek területén az a telephely található, ahol dolgoznak, ahol a szerződést megkötötték vagy az őket alkalmazó vállalkozás bejegyzett székhelye található. Amennyiben a munkavégzés e telephelyen kívül történt, az ügyben az a munkaügyi bíróság járhat el, amelynek területén a munkavállaló él.

Szociális ügyek bírósága (a rendeletben legkésőbb 2019. január 1-jeként meghatározott dátumig): főszabály szerint a kedvezményezett vagy az érintett munkavállaló lakóhelye szerinti, vagy – a különböző illetékességi területeken bejegyzett székhellyel rendelkező szervezetek közötti jogvita esetén – az alperes szervezet bejegyzett székhelye szerinti bíróság illetékes.

Kapcsolódó linkek

[Az Igazságügyi Minisztérium honlapja](#)

[Legifrance honlap](#)

Utolsó frissítés: 23/07/2018

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.